

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava Maribor, Ruška cesta 5. poštni predaj 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mail oglaš. trgov. značajo vsaka beseda Din 1.—, mail oglaš. ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 15 • Maribor, sobota, dne 4. februarja 1939 • Leto XIV

Kaj pove narodna skupščina?

Verifikacijski odbor narodne skupščine je minuli teden izvršil svoje delo, o katerem bo poročal na seji v petek, dne 3. t. m. jako obširno. Svoje poročilo je izdelala tudi manjšina verifikacijskega odbora. Zbornica bo poročilo večine nedvomno odobrila.

Očividno bo vlada zahtevala čimprej odobritev proračuna, ki ga je že obilnaval finančni odbor parlamenta, pa ga sedaj nadomesti novi. Sedanji proračun poteče dne 31. marca in je zaradi tega dolgo razpravljanje o proračunu 1939-40 radi reda v poslovanju državne uprave nemogoče.

Narodno skupščino pa čakajo še druge naloge, o katerih naj bi čimprej iskreno in svobodoljubno razpravljali. Med temi vprašanji je zlasti hrvaško vprašanje.

Hrvaško vprašanje je važno. Tudi nova narodna skupščina ga mora smatrati kot tako ter zavzeti do njega lojalno stališče, da olajša ustavnim faktorjem njega rešitev. Ne zdi se nam verjetno, da bi voditelji hrvaškega gibanja ne sprejeli lojalno bazo za razgovore, da se doseže sporazum in ukinemo neprijetna disharmonija, ki bolj ali manj slabi duha edinstvenosti, kakor mu pa koristi.

Nerešeno hrvaško vprašanje razkrajja duhove, ki iščejo rešitve v različnih strujah namesto, da bi jih družile v bratskem sporazumevanju, kar ni v korist ne Hrvatom in ne drugim Jugoslovanom. Namesto na demokratično in sporazumno rešitev mislijo nekateri na neke nove forme državne uprave, v kateri naj bi se izražala duhovna in oblastna pokrajina po zgledu češkoslovaške republike, kar bi bilo, kakor tam, v ogromno škodo kulturnega in gospodarskega napredka. V tem oziru slovenski politični katolicizem naslopa pot, ki je svobodni jugoslovanski državljani ne morejo odobravati. Ta očitno zagovarja neke nove metode. Ne zaveda se namreč, da je med civilno avtoritativnostjo in cerkveno dogmatično hierarhijo bistvena razlika. Rimске vaticanske politike bi bila morala vendar že zgodovina izučiti, da med obema ni harmonije in da se je prvotno veselje političnega katolicizma v vseh primerih spreminjalo v presenečenje. — Politični katolicizem si s tem koplje grob sam. Zaradit tega nam je ta politika nerazumljiva, posebno še, ker je v njej sumiti hote ali nehote namen razkroja zdravih elementov.

Sporazum s Hrvati je vprašanje konsolidacije miselnosti in čuta edinstnosti. To vprašanje ne more biti svetovno-nazorsko in ne sme tudi ne razkrajjanja pospeševati. Kulturna, politična in gospodarska vprašanja je treba spraviti v harmonijo na ta način, da se posamezne vrline, ki so morda subjektivne narave, ne odpravljajo, ampak uvedejo in privežejo v duhovno skupnost. — Vsaka pokrajina države ima svoje bistvenosti in svoje vrline. Te naj vsaka doživlja in izživlja z namenom, da svobodno služijo skupnosti. Ob nobenem pogoju pa ta sporazum ne more in ne sme odpreti vrat reakciji, ki bi izpodkopavala kulturne, gospodarske in politične temelje. Sporazum mora jamčiti za svobodni sporedni kulturni, politični in gospodarski napredek, ki naj se uveljavlja v skupnosti, v duhu demokracije in napredka.

To nalogo ima predvsem nova narodna skupščina. Ona mora dobrohotno obravnavati problem. In če to stori, bo storila svojo dolžnost kot predstavnica demokratične Jugoslavije.

Zedinjene države s Francijo in Anglijo ob Renu

V boju zapadnih demokracij proti fašističnim diktaturam

Predsednik Roosevelt ze na priporočilo poslanika Zedinjenih držav v Parizu privolil, da more Francija nabaviti v Zedinjenih državah 600 letal najnovejšega tipa.

Za ta svoj sklep je moral dobiti odobrenje obrambnega odbora ameriškega senata. — Na seji tega odbora je imel Roosevelt govor, čigar vsebina je vzbudila senzacijo ne samo v Zedinjenih državah, ampak po vsem svetu.

Roosevelt je poudaril potrebo sodelovanja med Zedinjenimi državami Severne Amerike in Francijo ter Anglijo, v obrambi pred totalitarnimi državami Rim-Berlin-Tokio. Potreba takega so-

delovanja je utemeljil s tem, da je prejel podrobna poročila o načrtih nekih držav v Evropi, ki resno ogrožajo mir in tudi interese Zedinjenih držav. Podčrtal je nekatere odlomke iz Hitlerjevega govora, iz katerega izhaja, da vodijo totalitarne demokracije ideološko vojno proti demokracijam. Ameriško javno mnenje pa je za ohranitev demokracije in tudi za pomoč ogroženi demokraciji v Evropi.

Odnosi med demokratičnimi državami, t. j. Zedinjenimi državami, Anglijo in Francijo bodo urejeni s posebnimi zveznimi pogodbami, ki so že pripravljene.

V obrambo interesov prizadetih držav je bilo torej nujno, da se stvari poseben vojaški pakt med takozvanimi demokracijami. Ta pakt je Roosevelt sedaj napovedal.

Mnenje ameriškega tiska.

Vsi večji ameriški listi se podrobno bavijo z izjavo Roosevelta. Pri tem poudarjajo potrebo, da Roosevelt obvesti javnost o najavljeni zvezni pogodbi med demokratičnimi državami. Pravijo pa, da vsako letalo, ki ga dobavijo Zedinjene države Franciji za obrambo meje na Renu, odtehta 10 letal, ki jih Zedinjene države zgrade za lastne potrebe. Onemogočiti demokraciji, da se oboroži, bi značilo podžigati totalitarne države v njih stremljenjih.

Tudi bivši predsednik Hoover za pomoč demokracijam v Evropi

Značilno je, da je za politiko podpiranja evropskih demokracij tudi bivši predsednik Zedinjenih držav Hoover, predstavnik republikanske stranke in protivnik Roosevelta, ki je izvoljen od demokratov.

Hoover je opozoril na oboroževanje totalitarnih držav in na njihovo doslednost v zasledovanju njihovih ciljev. Za obrambo svobode, je dejal, je najbolje, ako Amerika ohrani svobodo predvsem doma. V vojni, v kateri bi bile v Evropi ogrožene žene in otroci, zlasti pri napadih iz zraka, bi Zedinjene države ne morele ostati nevtralne. Zaključil je svoj govor z opozorilom, da predsedniška deba Roosevelta poteka in da naj bila odločitev o napovedanih velikih spremembah pridržana narodu pri bodočih predsedniških volitvah.

Ogromen odmev Rooseveltovih izjav v svetu

»Meje Zedinjenih držav Severne Amerike ob Renu«.

Izjava Roosevelta v obrambnem odboru senata je izzvala veliko senzacijo, ne samo v Zedinjenih državah, ampak po vsem svetu. Odkrila je načrte, ki so bili napravljeni in dogovorjeni med Zedinjenimi državami, Anglijo in Francijo že davno poprej.

Ameriška javnost ni bila o tem podučena, ker se take stvari ne pripravljajo javno. Narobe, nekateri so bili mnenja, da se Zedinjene države sploh ne nameravajo vmešavati v Evropi. — Pri tem so imeli v mislih ameriški zakon o nevtralnosti, ki zabranjuje izvoz orožja iz Zedinjenih držav vsem vojskujočim se državam.

Toda razmere v svetu so se od časa, ko je bil sklenjen ta zakon, močno spremenile. Za spremembo teh razmer so odgovorne Italija, Nemčija in Japonska.

Za Zedinjene države je važno, da so

te države ustvarile neke načrte, ki kažejo, da gre za solidarnostno akcijo v južni Ameriki. S tem bi bile ogrožene meje Zedinjenih držav in kar je najbolj važno, njihovi gospodarski in trgovski interesi. Zgodilo bi se lahko, da bi Zedinjene države izgubile velika tržišča, kar bi pomenilo najhujši udarec.

Prvi protikupepi proti tem nameram so bili dogovorjeni med Zedinjenimi državami, Anglijo in Francijo z dogovorom o valutnem bloku. Najjačji gospodarski protikupepi proti totalitarnim državam, zlasti proti Nemčiji, pa predstavlja sklenitev trgovinske pogodbe med Zedinjenimi državami in Anglijo, kateri se lahko priključijo vse države, razen Nemčije.

Take pogodbe pa imajo veljavo samo tedaj, ako za njimi stoji tudi neka realna sila, s kakršno razpolaga protivnik, t. j. vojska.

Zbližanje med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo

Zakaj je odstopil dr. Schacht?

Inozemski tisk se zadnje čase mnogo bavi z odnosi med Nemčijo in Rusijo. V stolpcih svetovnega tiska se podčrtava zlasti dvoje: odhod velikega števila nemških gospodarstvenikov v Rusijo, v svrhu razgovorov s sovjetsko vlado glede ureditve trgovinskih odnosov in pa Hitlerjev govor, v katerem ni bilo niti najmanjšega izpada proti Sovjetski Rusiji, dasi so se doslej ponavljali v vsakem njegovem govoru.

Kakor se zatrjuje, je predsednik narodne banke dr. Schacht odstopil prav radi tega, ker ni maral nobenega sporazuma s Sovjetsko Rusijo.

Angliji je baje mnogo na tem, da pride do sporazuma med Nemčijo in Rusijo, ker bi Nemčija tu mogla dobiti surovine mirnim potom. Zlasti pa je želja Anglije, da to zbližanje med Nemčijo in SSSR uresniči najvidnejši predstavnik nemškega fašizma, ki so se doslej najhujše borili proti vsakemu sporazumu s sovjeti. Del svetovnega tiska zatrjuje, da je Anglija pričela v tem pogledu pritiskati na Nemčijo s sredstvi, ki v gospodarstvu nikdar ne odrečejo.

V nizu sredstev, da se izvrši pritisk na Nemčijo, navaja svetovno časopisje: radio propagando iz Londona v nemškem jeziku, govor Chamberlaina v Birminghamu, razen tega pa tudi ne-

katere ukrepe finančnega značaja.

Propagando v radiu je omenil že Hitler dne 31. januarja kot neznosno. — Kajti v trenutku razgovorov s sovjeti bi ta propaganda ne bila v moralno oporo režimu. Razen tega pa Anglija računa s tem, da bi z zbližanjem med Nemčijo in Rusijo prišlo samo ob sebi do gotovih sprememb v nemški vladi.

Kot prvi uspeh angleškega pritiska na Nemčijo se smatra odsotnost italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana na seji nemškega rajhstağa, dne 31. januarja. Ta seja bi morala biti manifestacija nemško-italijanskega zavezništva in italijanskih zahtev napram Franciji, kateri bi morala neposredno slediti akcija.

Volitve delavskih zaupnikov odgodene

Volitve obratnih zaupnikov, ki so bile deloma že razpisane, so zopet odgodene.

Vršile se bodo morda v maju mesecu.

Omlinjenje protižidovskega zakona

Madžari si ne upajo nad žide.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Budimpešte, da so se Madžari ustrašili posledic protižidovskega zakona, ki ga bodo sedaj znatno omilili. Inozemstvo, s katerim je Madžarska v gospodarskih stikih, je baje zagrozilo z gospodarskimi protikupepi proti Madžarski, če bo preganjala žide in to bi lahko Madžarsko upropastilo. Radi tega je napovedal ministrski predsednik znatno omiljenje protižidovskega zakona, ki ga mislijo sedaj predložiti parlamentu.

Sovjetska Rusija prekinila odnose z Madžarsko

Litvinov je izročil madžarskemu poslaniku v Moskvi potni list.

Sovjetska Rusija je sklenila prekiniti diplomatske odnose z Madžarsko. Ta svoj sklep je Litvinov sporočil poslaniku Madžarske v Moskvi in mu obenem izročil potni list. V ustnem razgovoru s poslanikom je Litvinov navedel kot vzrok za prekinitev odnosov zadržanje Madžarske pri reševanju vprašanj v srednji Evropi in njen pristop k protikomunističnemu paktu.

Angleška država bo v slučaju vojne povrnila svojim državljanom vso škodo, ki bi jo utrpeli.

Sestanek španskega parlamenta

Negrin o bodoči Španiji. — R. A. T. U.

V Figuerasu v Kataloniji se je sestal španski parlament. Na seji je podal predsednik vlade dr. Negrin izjavo, da se je španski republikanski vladi posrečilo, kupiti velike količine orožja iz Amerike, ki je danes že v Španiji.

Negrin je izjavil, da je republikanska Španija pripravljena na obrambo, pa tudi na pogajanja, ako bi jih ponudili nacisti.

Osnova za taka pogajanja bi bila:

1. Neodvisnost Španije se mora mednarodno zagotoviti in prenehati se mora vsako vmešavanje v španske zadeve.

2. Narod si mora sam izbrati svoj režim.

3. Oba tabora se morata obvezati, da po vojni ne bosta izvajala nobenih represalij eden nad drugim.

Boji v Kataloniji

trajajo. Zadnje dni so nacisti zavzeli še

neke kraje, kot Berge in Vichy. Pomebnejši bodo boji, ki se bodo najbrž razvili za kraj Seo de Urgel, ki dominira nad železniško progo, ki vodi skozi Pireneje v Francijo.

Dotok beguncev

v Francijo je ponehal. Računajo, da je pribežalo na francoski teritorij 45.000 beguncev. Francoska vlada je mobilizirala okoli 50.000 vojakov v svrhu zaščite meje.

Silna beda španskih beguncev

Po vsej Franciji se vrše nabiralne akcije za lajšanje bede španskih beguncev, katerih je okrog 45.000 pribežalo te dni v Francijo. Begunci so brez vseh sredstev, ker so morali radi hitrega prodiranja nacistov pustiti v domovini vse, kar so posedovali, da si rešijo golo življenje. Mnogo jih je prispelo v Francijo popolnoma izčrpanih, številni pa so na begu onemogli.

V Švici žele, da bi bili socialisti zastopani v vladi

Predlog za revizijo ustave, da se razširi vlada.

Švicarska vlada ima sedem zveznih svetnikov, ki tvorijo vlado. Že l. 1917. se je izprožila misel, da naj se razširi svet na devet svetnikov ali ministrov. Predlog je bil takrat odklonjen že v vladi, ker so trije člani glasovali za razširitev vlade, trije pa proti in je predsednik ostal nevtralen. Sedaj so ponovno pokrenili to vprašanje in ima več izgleda, da se izvede. Stranke nam-

reč smatrajo, da je potrebno, da v vladi sodelujejo tudi socialisti.

Načrt se seveda ne bo mogel uresničiti naglo, ker je treba izpremeniti ustavo, izvesti plebiscit in doseči čim večjo soglasnost v vseh kantonih. Ni pa dvoma, da bo demokratična in svobodoljubna Švica šla po edino pravi poti s tem, da povabi socialiste v najvišjo upravo republike.

Kako izgleda oborožitev takozvanih demokratičnih držav?

Vojna proti Angliji, Franciji in Ameriki bi bila ne samomor, ampak je sploh nemogoča.

Spričo mednarodne napetosti, ki je nastala vsled zahtev Nemčije in Italije, ne bo odveč, ako na tem mestu prikažemo stanje oborožitve posameznih držav zlasti na morju in v zraku:

Skupna nosilnost angleških vojnih ladij znaša 1.35 milijonov ton, francoskih 0.55 milijonov ton, torej skupno 1.900.000 ton.

Tonaža vojnih ladij nasprotnega tabora pa znaša: Japonske 0.85 milijonov ton, Italije 0.45 milijonov ton, Nemčije 0.2 milijona tone.

Skupna tonaža vojnih ladij Anglije in Francije znaša 1.900.000 ton proti 1.500.000 tonam Japonske, Italije in Nemčije.

Tonaža bojnih ladij Zedinjenih držav je znašala l. 1914. samo 0.86 milijonov ton, danes pa je dosegla že 1.21 milijonov ton.

Tonaža bojnih ladij Anglije, Zedinje-

nih držav in Francije znaša torej 3.1 milijona ton napram 1.5 milijonov ton, s katerimi razpolagajo Japonska, Italija in Nemčija.

V svojem govoru dne 30. januarja je napovedal Chamberlain, da bo Anglija spustila v morje do 31. marca t. l. 60 novih vojnih ladij s skupno 130.000 tonami, v l. 1939/40. pa bo zgradila še 70 novih bojnih ladij s skupno 150.000 tonami.

Anglija je imela l. 1937. 9000 vojnih letal, v l. 1938. jih je imela že 25.000.

Razen tega imajo takozvane demokratične sile v svojih rokah vso produkcijo petroleja in nafte, vse zlato in ogromno številčno nadmoč v ljudeh.

Vojaški strokovnjaki pravijo, da bi, ne oziraje se na Rusijo, vojna z Anglijo, Zedinjenimi državami in Francijo pomenila ne samo samomor, ampak, da je praktično sploh nemogoča.

Doma in po svetu

Verifikacijski odbor narodne skupščine je dne 28. m. m. zaključil svojo poslovanje in predložil obsežno poročilo narodni skupščini. Manjšina izdela in predloži zbornici svoje poročilo.

Seja narodne skupščine se je pričela včeraj v petek, dne 3. t. m. Na dnevnem redu je razprava o poročilu verifikacijskega odbora in zapisnega poslancev.

Banski svet dravske banovine sklican. Banska uprava sklicuje banovinski svet dne 13. februarja 1939 ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu bo predvsem razprava o banovinskem proračunu za leto 1939-40 in pravnih. Banovinski svetniki lahko stavijo predloge in nasvete, o katerih izvedbi pa odloča ban, ker je banovinski svet samo posvetovalni organ.

Imenovan je bilo novih 21 banskih svetnikov. Po poklicu so ti novi svetniki: notarji in advokati 3, veleposestnik in advokat 1, veleposestnika 2, industrijalec 1, arhitekt 1, obrtnik 1, gostilničar 1, trgovci 4, posestnikov 6 in privatni uradnik 1.

Pravilnik o podpiranju zadrugištva. Minister za kmetijstvo je izdal pravilnik o uporabi sredstev za podpiranje zadrugištva. Po tem pravilniku bodo dobivale podpore zadrugne zveze za stroške revizij, za pospeševanje tečajev in produktivnih zadrug itd.

Stavbinski delavci v Dubrovniku so odpovedali kolektivno pogodbo, ker ne ustreza več potrebam časa in dela.

Bivši šef-zdravnik zdravilišča za tuberkulozne v Topolščici dr. Savič je izvršil samomor skupno s svojo asistentko. V noči od 1. na 2. februar sta izvršila v Beogradu samomor bivši šef-zdravnik zdravilišča za tuberkulozne dr. Vasa Savič in njegova asistentka dr. Marija Kučera. Dr. Savič se je pognal skozi okno v drugem nadstropju in se ubil. Za njim je skočila njegova asistentka dr. Marija Kučera, ki je tudi podlegla poškodbam. Samomor sta storila v pričo Savičeve matere. O dr. Saviču trdijo, da je bil najboljši zdravnik za tuberkulozo v Jugoslaviji.

Medžarski zunanji minister Csaky pride februarja meseca v Beograd, kar pomeni politično zbliževanje Medžarske in Jugoslavije.

Vojaška obveznost za vse Madžare od 12. do 60. leta. Madžarska vlada je izdala nov zakon o vojaški obveznosti, ki predvideva: od 12. do 19. leta predvojaško vzgojo, od 18. do 42. leta redno vojaško vzgojo, od 42. do 60. leta dodatno obvezno vzgojo. Madžarska industrija pa se mora prilagoditi potrebam vojaške proizvodnje.

Sprememba v rumunski vladi. V rumunski vladi je prišlo do večjih sprememb. Dosedanji notranji minister Calinescu je postal namestnik ministrskega predsednika in vojni minister. Calinescu smatrajo za glavnega nasprotnika »Železne garde«.

Pooblastilni zakon za nemško vlado sprejel v parlamentu v štirih minutah. Nemškemu parlamentu, ki se je sestal dne 31. januarja t. l., je bil predložen tudi pooblastilni zakon za vlado za nadaljnja štiri leta. Seja parlamenta je pričela ob 8. uri in 4 minute zvečer. Parlament je moral sprejeti zapisnik zadnje seje,

nato je bilo izrečenih še par posmrtnic za umrli poslanci, ob 8. uri in 8 minut pa je bil izglasovan pooblastilni zakon v vseh treh državah. Nemška vlada je torej dobila izglasovan pooblastilni zakon, ki ji daje neomejeno moč za bodoča štiri leta v štirih minutah.

Bolgarija za zbližanje z Rumunijo in Grčijo. Bolgarska vlada je načela vprašanje ureditve nerešenih problemov z Grčijo in Rumunijo in je pričakovati, da se bodo v kratkem pričela pogajanja z obema državama.

Francoski parlament je izvolil poseben odbor, ki se bo bavil s španskim vprašanjem. Odboru predseduje bivši ministrski predsednik Flandin.

Podaljšanje vojaške dobe v Franciji. Francoski parlament je sprejel zakonski predlog o podaljšanju dveletne vojaške dobe v francoski armadi.

Angleška kritika Chamberlainovega govora. Liberalni »News Chronicle« prinaša komentar h govoru Chamberlaina v Birminghamu in pravi: »Chamberlainov govor ni bil niti svarilo diktatorjem, niti pojasnilo angleškemu narodu. Dvomiti moramo, da bi mogel imeti kakšen vpliv na diktatorja, kateri smatra, da so dejanja še vedno najbolj argument.«

Četrta sprememba angleške vlade. Te dni je bila izvršena četrta sprememba Chamberlainove vlade. Minister za obrambo Inskip je postal kolonialni minister, njegov namestnik pa admiral lord Chatfield, ki je bil poveljnik admiralske ladje v pomorski bitki pri Skageraku, za časa svetovne vojne, v kateri je bilo uničeno nemško vojno brodovje. Iz vlade je izpadel tudi lord Strathcona, ki je z nekaterimi mlajšimi ministri kritiziral politiko vojne ministra Hoare Belisha in lorda Inskipa. Državni tajnik Hudson, ki je bil tudi med kritikastri, je hotel odstopiti, pa Chamberlain njegove demisijske ni sprejel. Izgleda, da je Chamberlain pomiril svoje ministre na ta način, da je enemu zamenjal resor, enega kritika pa vrzel čez krov.

Anglija za oborožitev. V l. 1938 je Anglija razdelila med svoje prebivalstvo 40 milijonov mask proti plinskim napadom. Za zgraditev jeklenih hišnih zaklonov je določenih 20 milijonov funtov sterlingov.

Posledice trgovinskega dogovora med Zedinjenimi državami in Anglijo. S trgovinskim dogovorom med Zedinjenimi državami in Anglijo je urejena ena tretjina svetovne trgovine. Posledice tega dogovora se kažejo v tem, da se dobijo nekateri stroji ameriškega izvora v Angliji mnogo ceneje, kot pa v Zedinjenih državah. Narobe pa zopet nekatere angleške izdelke prodajajo v Zedinjenih državah ceneje kot v Angliji.

Palestinska konferenca. Na pobudo Anglije se bo te dni vršila palestinska konferenca, na kateri bodo skušali odstraniti vsa sporna vprašanja med Anglijo in Arabci.

Od desetisočev beguncev, ki so iz Španije pribežali na Francosko, jih je samo 250 zaprosilo, da bodo poslani v od nacistov zasejemo Španijo.

Ožji odbor mednarodne konference dela v Ženevi se je sestal k posvetovanju o novem proračunu za l. 1940, ki ga bodo morali znižati za 40 odst.

C. Nordhoff in J. N. Hall:

HURIKAN

Toda, da nadaljujem s svojim pripovedovanjem... Čim je zaključil svoje kratko pripovedovanje, je znova obmolnil. S sklenjenimi rokami je sedel in buljil v tla pred seboj. Stari duhovnik, ki ga je gledal poln sočutja, je opazil ne samo kako zelo je Terangi upadel v lice, kako hudo vneta so bile njegove oči od morske vode, ampak mu tudi ni ušlo, kako temne, divje poteze je dobil njegov obraz.

»Kje smo, oče?« je nenadoma vprašal Terangi. Duhovnik je pokazal proti severu. »Tam leži Manukura.«

»In vidva čakata tu...?«

»Radi tebe, Terangi. Dokler se bo znočilo, ako želiš?«

»Pred tremi meseci sem pobegnil iz zapora, ali veste kaj o tem v Manukuri?«

Duhovnik je odkimal z glavo. »Nimamo nobenih vesti s Tahitija, odkar je bila Katopua poslednjič tu pri nas. Pričakujemo, da bo vsak čas doplula.«

Potem je Terangi zopet molčal. Končno mu je duhovnik položil roko na ramo. »Sin moj«, je rekel, »prvič sem Te bil videl, ko si bil eno uro star. Videl sem te, ko si rasel in si iz dojenčka postal deček in iz dečka mož. Vse tvoje življenje leži odprto pred menoj. Ali mi zaupaš?«

»Da, oče. Toda počakajte, predno boste nadaljevali! Ko sem poslednjič pobegnil, je nek jetničar storil smrt...«

»Od tvoje roke?«

»Da. Stal je pri vratih jetnišnice. Vrata so bila

odprta, ker so skozi nje prišli jetniki, ki so se vračali z dela. Bil je zgolj slučaj... Vrgel sem se na jetničarja. On je sprožil revolver proti meni in me zgrešil. Jaz pa sem ga sunil v prsi... s pestjo. Kdo bi mogel slutiti, da bi tak sunek mogel biti smrtonosen? In vendar je bilo tako. Ko so ga pobrali, je bil mož mrtev. O tem sem čul pripovedovati, ko sem se skrival v gorovju.«

»Ti ga torej nisi nameraval ubiti?«

»Nisem mu hotel storiti žalega, kakor ne želim, da bi ubil Maka. Mož mi je več kot enkrat dokazal svojo naklonjenost. Moja edina želja je bila... pobegniti...«

»Storil si velik greh, toda Bog sodi ljudi po njihovih namerah. On lahko odpusti še težji greh, kot pa je tvoj, ako ga dotičnik, ki ga je napravil, resnično obžaluje.«

»To mrtvemu ne bo vrnilo življenja; tako bodo sodili moje dejanje tisti, ki so me vrgli v ječo. Hočejo me poslati v nek kraj, ki mu pravijo Cayenne. Kje leži, ne vem, vem samo to, da je daleč proč od tu. In, da tisti, ki jih pošljejo tja ne pridejo nikdar več nazaj.«

»Terangi!«

»Da, oče moj?«

»Ali nihče ne ve, da si zapustil Tahiti?«

»Nihče razen Vas in Maka; to je gotovo! Gotovo me še vedno iščejo v gorovju. Mogoče pa je, da sedaj domnevajo, da sem pobegnil s Tahitija.«

»Rad bi videl še enkrat mojo ženo... mojo mater... in mojega otroka. Potem pa naj se zgodi karkoli se hoče. Mala hčerka je moj otrok?«

»Ali moreš o tem dvomiti?«

»Kako rad bi verjel! Torej se moja žena ni

udala nobenemu drugemu moškemu?«

»Nikoli ni mislila na drugega kot na tebe!«

»Šest let je dolga doba, ona pa je še mlada. Mogel bi razumeti, če...«

Duhovnik ga je ostro prekinil. »Če ti rečem, nikoli! Ti delaš svoji ženi veliko krivico, ako misliš kaj takega o njej!«

»Hotel sem biti le siguren...«

»Ti ne poznaš svoje žene!«

»Koliko časa pa sem imel, da jo spoznam? Bila sva šele šest tednov poročena, ki so me vrgli v ječo.«

Strogi obraz očeta Pavla je moral dobiti v tem trenutku milejši izraz. Ne verjamem niti, da je moral bojevati kdo ve kako težek boj s svojo vestjo, da se je odločil glede svojega zadržanja napram beguncu. Posvetna pravica je bila zanj eno, božja pravica drugo! Prva ni spadala v njegovo področje, druga pa se je tikala njega in samo njega...

Kakor vsakdo v Manukuri razen guvernerja, je bil tudi on mnenja, da se je Terangiju zgodila velika krivica. Posvetna pravica more biti včasih na najbolj neizprosni, nečloveški način pravična... Napram Terangiju na primer je bila nečloveška, da je bil guverner de Laage drugačnega naziranja, je duhovnik vedel. Oče Pavel je imel malo upanja, da bi Terangijeva navzočnost na otoku ostala guvernerju dolgo prikrita. V kraju, kjer se izve vse kar se zgodi in to zelo hitro izve, bi bilo nepopisno težko, da bi mogli prikriti Terangija. Gotovo bi vsak mož in vsaka žena na otoku čuvala tajnost prav tako strogo kot on sam, toda otroci bi pri vsej svoji nedolžnosti pa vendarle mogli izdati begunca!

(Dalje prihodnjič)

Zadnje vesti

Rumunija in Jugoslavija

Razgovori med ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem in rumunskim zunanjim ministrom Gafencom v Beogradu so zaključili z izrazi medsebojnega prijateljstva. Rumunija in Jugoslavija bosta ostali zaveznici in skupno uravnavali odnose s sosednjimi državami. — V načrtu je zgraditev mednarodne ceste, ki bi šla od Trsta, preko Ljubljane, Zagreba in Beograda v Rumunijo, preko Bukarešte do Črnega morja.

Bombni atentati v Londonu. V prtljažnem vozu londonske podzemne železnice je eksplozirala peklenjski stroj. Ranjeni sta bili dve osebi. Kmalu nato je eksplozirala še ena bomba, ki pa ni napravila škode.

Norveški parlament je sklenil nakloniti pol milijona kron podpore političnim beguncem, ki so se zatekli tja iz vse Evrope.

Škopijski škof dr. Gnidovec je umrl v Ljubljani.

Belgijskega ministrskega predsednika dr.

Spaaka je napadla neka skupina manifestantov in ga lažje ranila.

Praški občinski svet bo razpuščen. Občinski svet šteje 100 članov. Vlada bo imenovala 30-člansko upravno komisijo.

Iz češkoslovaške

Revizijo šolskih knjig in reformo šolstva pripravljajo v CSR. V kakšnem smislu bo izvršena revizija šolskih knjig, se še ne ve.

8000 učiteljev in učiteljic je prišlo na češko iz Sudetov in neprijazne Slovaške ter Podkarpatske Ukrajine. Iz sudetskega ozemlja je bilo pregnanih 5700 čeških učiteljev in učiteljic, 900 so jih izgnali Slovaki, 500 pa iz Podkarpatske Ukrajine.

Vodno centralo na Drini nameravajo zgraditi Italijani. Investicije za to delo bi znašale okrog 150 milijonov dinarjev.

V Belgiji so zaprli igralnice, ker je vlada namignila lastnikom teh igralnic, da bo pričela z vso strogostjo izvajati zakon iz l. 1902., ki prepoveduje igralnice.

Nova uniforma gospoda Križmana

Gospod župnik Andrej Križman je naš stari znanec. Ko je bil kaplan na Jesenicah, je ustanovil mogočno organizacijo Zveze združenih delavcev (ZZD). Imel je lepo kartoteko 800 članov, pri tajnih volitvah delavskih zapnikov pa je dobil 200 glasov.

Z Jesenic je odšel v kamniške Tunjice duše past. Dušno pastirstvo v Tunjicah pa mu menda ne daje dovolj dela. Z vso silo se je vrgel na »strokovno« organizacijo ZZD in je danes njen ideolog in voditelj. Te dni je doživel v Belem gradu nov velik diplomatski uspeh. Uredniku »Slovenca« je povedal, kaj je dosegel in kam je bil sprejet. Ugotovil je, da med ZZD in onimi tam doli ni ne načelnih, ne taktičnih razlik. Kdor bo v Sloveniji hotel delati na narodnem delavskem pokretu, se bo moral vključiti v njegovo organizacijo, ki bo tudi »prevzela v svoje roke« vse socialne ustanove v Sloveniji, »v kolikor jih še nima«. Če pride do prisilne državne delavske organizacije, prevzame tudi to funkcijo njegova organizacija... Tako je postal g. Križman eden izmed voditeljev in generalov v Sloveniji.

V katoliških cerkvenih krogih v Jugoslaviji so mnenja o odnosu cerkve do politike in javnega udejstvovanja deljena. Sarajevski nadškof Šarič misli, da se duhovniki ne smejo izpostavljati v posvetnem javnem življenju. Cerkev da mora ostati vzvišena nad strankarsko politiko, pač pa da mora tudi v politiki vedno stati na strani ljudstva. Dosledno s tem stališčem podpira dr. Mačka, čeprav je Maček poročen — po starokatoliškem obredu. Šaričevega mnenja je menda tudi župnik v znani napredni in delavski občini na Gorenjskem. Ko so ga pri zadnjih občinskih volitvah župljani vprašali, katero kandidatno listo bo volil, jim je dejal: »Gospod je rekel: kjer je ljudstvo, tam sem jaz.« In je šel in je javno volil delavsko in napredno kandidatno listo.

Nočemo se vtikati v notranje zadeve katoliške cerkve. Tudi ne moremo presojudati, ali Šaričevega mnenja ne odgovarja koristim vojskujoče cerkve pri osvajanju duš. Moramo pa s svojega stališča priznavati tudi duhovnikom kot polnopravnim državljanom, da se v javnem življenju lahko opredeljujejo po svoji volji in vesti in da, če hočejo, ustanavljajo tudi svoje lastne stranke.

Služaj gospoda Križmana pa je drugačen.

Delavstvo si je v Jugoslaviji v prvih letih, ko je bilo v državi, pridobilo nekaj socialopolitičnih pravic in tudi samoupravo v delavskih zbornicah in drugih socialnih ustanovah. Doseglo je tudi pravico, da se sme združevati v lastnih svobodnih strokovnih organizacijah, v katere nima dostopa nihče, ki ni delavec. V kolikor se je samouprava delavcev ustvarila, je rodila prav lepe uspehe. Delavci so, čeprav so razdeljeni v socialistične, narodne in krščansko-socialne strokovne organizacije, dokazali sposobnost, da se sami upravljajo. Na zrelosti delavcev se lahko vzgleduje vsa naša razrvana javnost. Res se pa zakonito zjamčena delavska samouprava doslej še ni popolnoma izvedla. Niso se še izvršile volitve v socialno zavarovanje in v borze dela, razpisane tudi še niso volitve v delavske zbornice, volitve delavskih zapnikov pa se odlože.

Kljub jasno izraženi volji zakonov, ki veljajo v tej državi, pa sedaj prihaja g. župnik Križman in oznana, da bodo zeleni »prevzeli« vse socialne ustanove v Sloveniji in tudi vse funkcije prisilne organizacije, če se bo ustanovila.

Ne vemo, kako bo g. Križman združil svoj svečeniški talar z že obstoječo uniformo tistih, s katerimi se je združil, ko je bil »gospod«.

Radovedni smo, kaj bo k temu najnovejšemu podvigu g. Križmana rekla ljubljanska škofija.

Koliko stane izdelovanje umetnega kavčuka?

Za 1000 kg umetnega kavčuka je potrebno 40.000 kilovatnih ur.

V »Das neue Tagebuch« je priobčena razprava o izdelovanju umetnega kavčuka, ki ga uvajajo v Nemčiji namesto naravnega kavčuka.

Za 1000 kg umetnega kavčuka je potrebno 40.000 kilovatov električne struje. En kilovat električne struje stane elektrarno 7 pfenigov. Potrošniki na veliko, t. j. tovarne, plačujejo kilovat po 9 pfenigov. Tok, ki ga porabijo za izdelavo 1000 kg umetnega kavčuka, takozvane »Bune«, stane 3600 RM. Cena za 1000 kg naravnega kavčuka pa je franco Hamburg okrog 900 RM (sredi leta 1938 je bila celo samo 700 RM). Potem takem stane samo za proizvodnjo kavčuka potreben tok tri- do štirikrat več kot pa je kavčuk vreden.

V Nemčiji se izdelava sedaj okrog 40.000 ton umetnega kavčuka, t. j. okrog 25 odst. celotne porabe, ki znaša okrog 150.000 ton letno. Da izdelajo 40.000 ton kavčuka, porabijo 1,6 milijard kilovatnih ur. Ako bi hoteli kriti celotno potrebo kavčuka z »Buno«, bi

porabili letno 6,5 milijard kilovatnih ur, 122 največjih nemških elektrarn pa producira letno 26 milijard kilovatnih ur.

Za izdelovanje umetnega kavčuka rabijo že sedaj ves tok od osmih največjih elektrarn. Razen novih tovarn za izdelovanje kavčuka bi morali zgraditi tudi 30 kompletnih novih elektrarn, za kar bi bile potrebne nove surovine, razen tega pa tudi premoč za pogon elektrarn. Ako se uvaža manj gumija iz inozemstva pa je zato potrebno več železa, bakra, kovin, olja za mazanje itd. Razven tega je za izdelovanje umetnega kavčuka potrebnih več desetstičov delavcev, ki pa bi morali opraviti koristnejše delo, ako bi bili zaposleni v kakšni drugi panogi gospodarstva. Za slučaj vojne bi pa te moči manjkale na fronti.

V Nemčiji sedaj razmišljajo o tem ali naj nadaljujejo z izdelovanjem umetnega kavčuka ali pa začno s kupovanjem naravnega kavčuka, za kar pa so seveda potrebna tuja plačilna sredstva ozir. zlato.

Strojnik v borbi za nadure

Po 2-letnem pravdanju zmagal s celim zahtevkom.

Celje, dne 3. februarja.

Pred okrajnim sodiščem na Vranskem je končala te dni velika in dolgotrajna pravda nekega strojnika proti lesnemu trgovcu in lastniku velike žage v Gornjem gradu za plačilo nadurnega dela.

Ker je potek pravde in končni popolni uspeh strojnika važen za številne druge enake sotrpine-strojnike in ostalo delavstvo, ki mora izvršiti velike dobave. Včasih se je delalo po cele dneve in noči.

Strojnik dela cele dneve in noči.

Skozi pet let je bil ta strojnik zaposlen pri večjem lesnem industrijskem podjetju v Gornjem gradu za dogovorjeno mesečno plačo 800 din in prosto kurjavo. Dogovorjeno je bilo 10 urno dnevno delo.

Kljub temu pa je moral delati strojnik skoraj stalno preko 10 ur dnevno, zlasti ko je bila lesna sezona na višku in je moralo podjetje izvršiti velike dobave. Včasih se je delalo po cele dneve in noči.

Previden strojnik, ki je bil podučen o svojih pravicah iz »Delavske Politike«, si je vodil o teh opravljenih delovnih urah zapiske, tako, da si je sproti zapisoval delovne ure na listke in jih odločeno prenesel v posebno beležnico, notes, za vsak teden ali vsaj vsakih 14 dni in je tako vodil točno evidenco o opravljenih delovnih urah in nadurah. To zapisovanje je kazal tudi svoji ženi in tudi drugim delavcem, tako da je imel za pravdo točne priče.

Celo pismena naročila za nadure.

Nadurno delo je opravljal strojnik po izrecnem naročilu tožene tvrdke, ki je dajala ponovno tudi pismena naročila, kaj in kako naj se dela, da naj se dela celo noč, samo da bo delo opravljeno. Ravnotako je tožena tvrdka naročila pismeno delo tudi ob nedeljah. Tožeči strojnik je tako pismena naročila predložil tudi sodišču v dokaz svojega nadurnega dela.

Na ta način je opravil strojnik v zadnjih treh letih čez 1000 nadur, za katere je zahteval z ozirom na svojo plačo din 800 mesečno še temeljno plačo za vsako uro din 3,32 in 50% povisek za vsako naduro, še din 1,66, torej za vsako naduro še po din 4,98, kar je zneslo okrog din 5700. Plačala mu je tožena tvrdka za nadure samo enkrat din 200 za vse skupaj.

Podjetnik odklanja vsako plačilo.

Toženi podjetnik je odklanjal celoten strojnikov zahtevk z izgovorom, da preko 10-urnega dela in strojniku naročal ali nalagal kakšnega dela in da strojnik tudi ni opravljal nobenega nadurnega dela, izvzemši enkrat pomlad 1935, ko je šlo za državno dobavo parjene bukovine. Pa še za tisto nadurno delo strojnik nikdar ni zahteval plačila.

Zapiski naknadno sestavljeni.

Glede strojnikovih pismenih zapisov o nadurnem delu je trdila tožena tvrdka, da so ti zapiski naknadno sestavljeni, da ne dopuščajo nobene kontrole in da so celotno izmišljeni.

Delavec se ne more odreči naduram.

Sodišče je dopustilo in izvedlo obširne dokaze po pričah in listinah, ki sta jih predlagali obe stranki in je radi tega trajalo postopanje celo pred prvim sodiščem skoro dve leti, ker so se med tem priče razšle na vse strani.

Nato je sodišče razsodilo, da strojniku gre plačilo za zahtevane nadure. Ugovora tožene

tvrdke, da se je strojnik že prej poravnal in se zadovoljil s plačilom din 200 ter da poprej nikdar ni zahteval plačila, sodišče ni upoštevalo. Sodišče je nasprotno ugotovilo, da se delavec ne odreče zahtevku po plačilu nadur, če tega nikdar ne zahteva tekom službe, ker službena pogodba po § 5 zakona o zaščiti delavcev ne sme nikoli nasprotovati odredbam tega zakona, torej tudi ne § 10, ki določa 50% povisek za nadurno delo. Po pričah in po zapiskih strojnika pa je dokazano, da je strojnik res vršil navedeno nadurno delo in da je tožena tvrdka to delo tudi nalažala.

»Vodene priče.«

Sodba med drugim ugotavlja, da sta dve priči Z. J. in K. F. sicer res trdili, da se je nekatere dneve delalo pri žagi manj kot 10 ur, toda izpovedbi teh priči sta »boli« vodeni in nedoločni, kar je razumljivo. Ker sta obe priči še vedno uslužbeni pri toženi tvrdki, a vendar ne izključujeta, da strojnik ne bi opravljal nadurnega dela ob delavnikih in da ne bi delal ob nedeljah.

Priganjanje.

Po predloženih dopisih tožene tvrdke je sodišče smatralo za dokazano, da je tožena tvrdka naročala nadurno del, da je treba delati »kar naprej«, torej tudi v nedeljo, v drugem dopisu naroča tvrdka, da se ne gleda zvečer na uro in drugič zopet, da je treba delati tudi vso noč. Če pravi tožena tvrdka da je dala taka naročila le »v svrhu vzpodbude k rednemu, ne nadurnemu delu«, je pa vsakomur jasno, kaj pomenijo taka navodila in naročila, ki jih daj delodajalec svojemu delojemalcu, torej **socialne šibkemu.**

Dogovor greši zoper zakoniti predpis.

H koncu navaja sodba: »Četudi bi obstojal med strankama tak dogovor, da se je tožnik odpovedal nadaljnjemu zahtevku plačila nadurnega dela, je smatrati tak dogovor za protizakonit. Tak dogovor nasprotuje določilom § 5 in 10 zakona o zaščiti delavcev in bi bil neveljaven tudi iz vidika § 879 občega državlanskega zakona, ker greši zoper zakoniti predpis socialne zakonodaje. Namen te zakonodaje je.

Ščititi gospodarsko šibke sloje,

zlasti delavce pred izkoriščanjem po delodajalcih. Zlasti je treba upoštevati, da je bil tožnik takrat, ko bi se naj odrekel zahtevku, še toženčev uslužbenec, in je torej še bil v njegovi odvisnosti.

Tožena tvrdka je bila vsled tega obsojena, da mora plačati strojniku za vtoževane nadure znesek din 5563.— z obrestmi vred. Strojnika je zastopal odvetnik dr. Avg. Reisman iz Maribora.

Ko je strojnik te dni prejel svoj denar za nadure, je takoj plačal naročnino za »Delavsko Politiko« kar za štiri leta naprej iz globoke hvaležnosti, da »Delavska Politika« tako neustrašno brani našo delavsko zakonodajo. Strojnik piše »Delavski Politiki«, da ji bo ostal zvest do smrti in povsod, kamor bo prišel, širil »Delavsko Politiko«.

V Sarajevu so zaprli nekega mladeniča, ki je na cesti napadal ženske in jih zbadal z iglo, katero je imel pritrjeno na palici. Na policiji je izjavil, da mu je to zbadanje žensk z iglo nudilo izreden užitek.

700 jezikov govore narodi v Afriki.

Delavski pravni svetovalec

Invalidnine po novi uredbi (Maribor)

Vprašanje: Sem vdova po vojnem invalidu, ki je umrl takoj po vojni. Do leta 1929, sem prejela invalidnino, potem pa mi je bila ukinjena, z ozirom na to, ker moj mož ni v vojni padel, ampak je umrl le na posledicah bolezni zadobljene v vojni. Slišala sem, da so z novo uredbo o invalidih tudi taki invalidi, odnosno njih rodbine znova pridobili pravico do invalidske podpore. Kam naj se obrnem, da dobim podporo?

Odgovor: Po novi uredbi o invalidih je pristojno za reševanje invalidskih zadev okrajno sodišče. Prošnjo za invalidnino napravite zato na okrajno sodišče in Vam bodo morali invalidnino priznati, če je Vaš mož dobil bolezen na posledicah katere je umrl, med vojno na fronti.

Zastaranje terjatev in alimentacija (Se'nica)

Vprašanje: Pri nekem posestniku sem bila svojčas tri leta uslužbena. Ker mi ni plačal ničesar, sem ga pozneje tožila, pa je sodišče moje tožbo zavrnilo, češ, da je zahtevk že zastaran. S posestnikom sem imela tudi nezakonskega otroka in je sodišče obsodilo očeta, da plačuje za otroka alimente, priznalo pa je zelo nizek znesek. Ker sem radi tega, ko nezakonski oče ni plačeval, predlagala proti njemu rubež, je le-ta iz masčevanja prevzel od nekega trgovca večji znesek, ki sem ga jaz dolgovala trgovcu in me sedaj za ta znesek rubi, kljub temu, da je poteklo že več kot tri leta, kar je dolg nastal. Ali ta terjatev ni zastarela, ko je vendar sodišče izreкло, da je zastarela moja terjatev napram posestniku zaradi tega, ker so minila že tri leta? Ali lahko zahtevam zvišanje vzdrževalnine za otroka?

Odgovor: Terjatev na mezdo zastarajo v treh letih in je zato sodišče utemeljeno zavrnilo Vašo tožbo, če ste jo vložili šele po preteku treh let. V treh letih zastarajo tudi terjatve trgovcev za dobavo blaga. Vendar velja vse to samo za primer, da zadevni zneski še niso iztoženi. Če so pa že iztoženi, se lahko rubi kadarkoli. Trgovčeva terjatev proti Vam je očitno že iztožena, ker pravite, da Vas sedaj rubijo in zato seveda ne morete uveljav-

ljati zastaranja. Zvišanje preživnine za otroka pa lahko pri sodišču vedno predlagate in ujemljate predlog s tem, da je otrok sedaj že starejši ter da več potrebuje.

Dolg pri mizarju (Zabukovca)

Vprašanje: Že v letu 1932, sem naročil pri nekem mizarju pohištvo, ki mi ga je dobavil naslednje leto. Ostal sem takrat dolžan manjši znesek ter me je mizar pozneje izročil neki hranilnici, kateri sem plačal v obrokih del zneska, en del sem pa ostal dolžan. Sedaj zahteva hranilnica od mene, da plačam še ostalek in stroške in tudi 10 odst. obresti. Ali ne terjatev že zastarela, ko me ni hranilnica v zadnjih treh letih niti opominjala, niti ji nisem jaz dolga priznal?

Odgovor: Ako je dotični mizar svojo terjatev samo odstopil hranilnici in jo ona sedaj od Vas izterjuje, je terjatev zastarela, ako niste v zadnjih treh letih priznali dolga in tudi ne plačali ničesar na račun. Ni važno, ali Vas je hranilnica opominjala ali ne, ker bi Vas bila morala tožiti, če naj bi bilo zastaranje prekinjeno. Tudi če bi dolg ne bil zastaran, hranilnica ni upravičena zahtevati 10 odst. obresti, ker znašajo najvišje po zakonu dopustne obresti samo 8 odst. V ostalem pa Vi gotovo niste nikdar obljubili mizarju plačati 10 odst. obresti, tako da bi smel mizar kakor tudi hranilnica od Vas zahtevati le zakonite 5 odst. obrest.

Pot preko tujege sveta (Poljčane).

Vprašanje: Do leta 1921, je moj sosed vozil preko mojega posestva do svoje hiše. Takrat pa mi je kupil še drug svet, tako da je imel do hiše drugo dovozno pot in ni več vozil preko moje zemlje. Sedanj sosed, ki je kupil od prejšnjega posestnika za zahteva, da mu dovolim zopet prejšnjo pot. Ali je k taki zahtevi upravičen? Ali lahko svoj svet ogradim z ograjo in z bodečo žico?

Odgovor: Če je položaj tak kot ga popisujete, Vaš sedanj sosed ni upravičen zahtevati od Vas, da mu dovolite pot preko Vašega sveta. Vaš svet lahko tudi ogradite in ograjo opremite z bodečo žico.